

AZ ÉLET KENYERE

„Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval”

(Róm 12, 21)

Olyan ez az ige, a 2011-es év motója, mint egy beugratós kérdés. Mint amikor azt kérdezik valakitől, hogy hány lába van az elefántnak. Négy – válaszolja. És most jön a beugratás: és ha egyet felemel? Mire a megkérdéztet gondolkodás nélkül rávágja, hogy akkor három. Hát persze, mert négyből egy, az három, de hát nem gondolkodott, nem vette észre a csapdát, az elefántnak természetesen akkor is négy lába van, ha az egyiket felemeli.

Arra, hogy ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval, mi is könnyen rávágjuk: persze, ez így szép és jó, így van rendjén. De tényleg rendjén van? Ha elkezdünk gondolkodni rajta, hamar rájövünk, hogy nem, ez nem ilyen egyszerű, nem ilyen magától értetődő, és nem is így van nálunk.

Mert alig van még egy ilyen bibliai vers, amelyik olyan rossz lelkiismeretet képes ébreszteni bennünk, mint ez, amelyik olyasmit kér számon rajtunk, amiben mindig elbukunk. Be kell vallanunk: nemcsak hogy jók nem vagyunk a másik emberhez, de nagyon sokszor még korrektek sem. Nem vagyunk képesek uralkodni az agresszív indulataink felett, és hiába határozzuk el, hogy most aztán semmi sem fog kihozni minket a sodrunkból, előbb utóbb Toldi Miklósokká leszünk, akiről olyan jellemzően írja *Arany János*, hogy amikor az őt ingerlő, gúnyoló legények döngették a palánkot körülötte, akkor: „Túrte Miklós, túrte, ameddig túrhette...”, aztán repült a nehéz malomkő, és megölt egy embert.

Általános emberi viselkedés, hogy megpróbálunk uralkodni magunkon, az indulatainkon, de végül elszakad a cérna. Gondoljunk az otthoni vagy a munkahelyi vitáinkra, a közlekedés adta helyzetekre, a boltban pimaszul elénk furakodókra és életünk sok hasonló szituációjára. Előbb-utóbb visszaszólunk, durvák leszünk, néha egészen a tettlegességig. És sajnos a keresztény emberen sincs olyan gomb, amelyet megnyomva kikapcsolhatnánk az agressziókat.

Hogyan is viszonyozhatnánk jóval a rosszat, hogyan is lennénk türelmesek, megértők, megbocsátók és irgalmasok egy olyan világban, amelynek az ököljog az alapszabálya? Hiszen a szülők is azt tanítják az óvodás vagy iskolás gyermekeiknek, hogy ne légy gyáva, ne hagyd magad, ha bántanak, üss vissza! Még a Bibliában is benne van, hogy a rosszat meg kell büntetni, szemet szemért, fogat fogért, égetést égetésért és életet életért. És még jó, hogy Mózes

törvényeiben ez is van írva, és milyen jó lenne, ha ezt így betartanánk, mert ez így korlátok között tartja az agressziót, elejét veszi az öntörvénykezésnek és az arányta-

semmi esetre sem egy egész esztendő programjának kitzúzni.

Csak hogy ez az ige benne van a Bibliában, ezért nem Pál apostol szava, hanem Isten szava, amely

lan bosszúnak. Sokkal kevesebb ellenségeskedés és sokkal kevesebb tragédia lenne a világon. De amikor az agresszió egy életet át tartó bosszúvágygá alakul, akkor elszabadul a pokol.

Az első lépés a gonosz legyőzése az, hogy ha már nem tudunk felülkerekedni az első haragunkon, legalább ne engedjük magunkban eluralkodni a bosszúvágyat.

Ez azonban még messze nem az, amit Pál apostol egyéves programként ad elénk. Ő ugyanis nem azt mondja, hogy tartsd meg a mértéket, ne lépd túl az ökölszabály által kijelölt határokat, légy korrekt, és csak annyival fizess a gonosznak, amennyit az értott neked. Pál egészen más alternatívát ad elénk, és azt mondja: győzd le a rosszat, mégpedig jóval.

Erre a felszólításra többféleképpen is reagálhatunk. Legegyyszerűbben úgy, hogy azt mondjuk: ez lehetetlen. Ellenkezik az emberi természettel, az igazságérzetünkkel, a logikával. Mi lenne a világból, ha mindenkinek, aki rosszat tesz, jóval fizetnének? Hová lenne a jog, a rend, az igazság?

De lehet erre úgy is reagálni, hogy azt mondjuk: ez van a Bibliában, és mint jó keresztény megpróbálok e szerint élni. Harcolva magammal, fogcsikorgatva, megérezve magamat megpróbálok. Aztán előbb-utóbb világossá lesz, hogy nem megy, és akkor rossz lelkiismerettel, büntudattal azt mondom: nem vagyok jó keresztény.

Szeretett testvéreim, úgy néz ki, hogy nincs megoldás. Ez az ige meghaladja a lehetőségeinket. Ma elolvastuk, meghallgattunk róla egy igehirdetést, de legjobb lenne ezt az ígét gyorsan elfelejteni,

hozzánk szól. Nem Pál mondja nekünk, hogy a rosszat jóval győzd le, hanem Isten mondja. És akkor mégiscsak komolyan kell vennünk.

Vajon mond-e, kér-e Isten olyat tőlünk, ami nem lehetséges? Eszembe jut a mögöttünk hagyott év ígéje, amelyet Jézus mondott a tanítványainak. Ott is arról volt szó, hogy a tanítványok valamit lehetetlennek tartottak. Jézus pedig igazat adott nekik, azt mondta, hogy igen, embereknel ez lehetetlen. De továbbvitte: ami az embereknek lehetetlen – mondta –, az az Istennek lehetséges.

Most is, a 2011-es igénél is ez a megoldás. Nekünk lehetetlen, hogy a minket érő rosszat jóval viszonyozzuk, és így győzzük le. Emberi lehetőségeink között csak az van, hogy a rosszat rosszal viszonyozzuk. De Isten lehetősége az, hogy lehet a rosszat jóval viszonyozni, és így lehet, csak így lehet legyőzni a rosszat.

És mert mi, emberek erre képtelenek vagyunk, ezért Isten emberré lett, és Jézus Krisztusban megvalósította ezt. Nem akarok most Jézus életéből példákat sorolni erre, remélhetőleg ismerjük annyira Jézus történetét, hogy magunk is fel tudjuk idézni ezeket. Inkább azt idézem, amit Péter apostol írt levelében: „...*Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek: ő nem tett bűnt, álnokság sem hagyta el a száját, mikor gyalázták, nem viszonozta a gyaláztást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél. Bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságunk éljünk: az ő sebei által gyógyultatok meg.*” (1Pt 2, 21–24)

(Folytatás a 3. oldalon)

Recept

– Igehirdetésének egyik mondata hozott ide.

– Örülök, hogy eljött, foglaljon helyet, s mondja el, mi volt az a mondat.

– A félretett, az összegyűjtött harag felgyülemlik, és – azt hiszem, így hangsúlyozta – gyűlölet lesz belőle, s azt őli, aki gyűlöl, lassan, de biztosan. Ugye Pál apostolt idézte: a nap le ne menjen a ti haragotokon?!

– Erről is szó volt, de gondolom, mást is szeretne még mondani.

– Igen. Kérdezni szeretnék. Kétszer elvált asszony vagyok. Mindkét házasságom anyám nehézsége miatt bomlott fel, akivel együtt kellett laknunk. Nem volt más megoldás. Anyám pedig képtelen volt elvágni a lelki köldökzsinórt, szinte pórázon tartott velem, mint kisgyermekkoromban. Azt pedig egyik veje sem tudta elviselni, hogy elsősorban anyám „kislánya” legyek a házasságban és ne feleség. Merem állítani: mindketten anyám elől menekültek el.

Már évek óta egyedül élünk, anyám és én. Egy fedél alatt, de némán és acsarkodva, keserűen, robbanékony légkörben. Hónapokkal ezelőtt rémülten döbbenem rá – rettenetes kimondani is –, hogy gyűlölöm az anyámat kétszer tönkretett életem miatt. De ez a gyűlölet valóban engem öl. Míg házasságban éltem, jóformán sose voltam beteg. Most kétségbeesetten rosszul alvó vagyok, s szüntelenül fáj valamim. Szédülök, a vérnyomásom ugrál, szorongásaim vannak. Megromlott az egészségem, és egyre fogyok. Már orvoshoz sem megyek, mert minden leletem negatív, csak éppen én vagyok pozitív, beteg. Érzem, hogy ha nem történik valami: a magam gyűlölete öl meg. Mondja: mit tegyek?

– Mit tett eddig?

– Imádkoztam azért, hogy ne gyűlöljem az anyámat.

– Mióta imádkozik ezért?

– Amióta tudom, hogy gyűlölöm.

– Csak azért imádkozott, hogy ne gyűlölje?

– Nem, olykor, ha tudtam, azért is, hogy szeretni tudjam.

– Engedjen meg egy kérdést. Hogyan várta ennek a kérdésnek a teljesítését? Tulajdonképpen mit várt?

– Hát, hogy szeretni tudjam.
– Tehát valami érzésre várt. Ne haragudjék, ha így mondom: valami jóleső, meleg bizsergésre várt a szíve körül, ugye? És az elmaradt. Így van?

– Valahogy így. De már nem is imádkozom. Csalódtam az imában.

– Szeretnék valami mást is ajánlani.

– Azért jöttem.

– Érzésekre várt, de nem tett semmit. Arra várt, hogy Isten tegyen az életével valamit. Így van?

– Igen, körülbelül így.

– Pedig Isten mindent megtett értünk a Krisztusban...

– A kereszten?

– Ott, és ezért nekünk is mindent meg kell tennünk, ami tőlünk telik, hálából. Édesanyjáért kellene valamit megtennie még. Mert legtöbbször az érzésekből lesznek a cselekedetek, de olykor az elkezdett cselekedetekhez csatlakoznak az érzések. Vagy váltanak ki érzéseket.

– De mit tegyek?

– Céltudatosan, rendszeresen és naponként tegyen jót édesanyjával, és eközben imádkozzék érte, ha még tud.

– De mondtam, hogy gyűlölöm.

– Meg akar gyógyulni?

– Igen.

– Akkor cselekedjék, és ne keressen kibúvót. Egyébként Jézus is mondott egyet s mást, még az ellenség szeretetéről is.

– Mit tegyek hát?

– Ha most orvos lennék, és receptet írnék, biztos gyógyszert a gyűlölet és egyéb betegségei ellen, kiváltaná?

– Kiváltanám.

– Bevenném?

– Bevenném.

– Akkor ott van papír meg toll, diktálnék egy receptet. Írja?

– Írom.

– Tessék: hétfőn reggel mosolyogva köszöntöm őt, és megkérdem, hogy aludt. Kedden: kitakarítom az ő szobáját is. Szerdán: két szelet süteményt hozok neki. Írja csak, írja. Csütörtökön: elhívom sétálni, hazafelé pedig kérdezgetek, és hagyom őt – csak őt – beszélni. Pénteken: megkérem, hogy zongorázza el azt a dalt, amit gyermekkoromban szokott.

– Már évek óta nem zongorázik.

– De kéri szabad. Szombaton: megkérem, hogy segítsen jó túrós gombócot főzni, mert azt ő jobban tudja. Vasárnap: bemelegyek a szobájába, amikor lefeküdt, betakarítom és megcsókolom. Pont. Isgater ezt a zenei kifejezést: da capo al fine? Elejétől végig. Nos, a következő héten ugyanígy vagy hasonlóan: da capo al fine, s egy hét múlva felkeres, és megbeszéljük a többit.

– A csókot is kell?

– Igen.

– Jaj!

– Miért jaj?

– Mert évek óta nem csókoltam meg.

– Vállalja ezt a hetet így?

– Megkísérlem.

– Isten segítse. Várom.

Nem jött. Hetekig nem jött.

De egy hétfőn, kora reggel telefonált. Sírva:

– Mikor tegnap ismét betakarítottam, az én hideg és kemény anyám felült az ágyban, és magához ölelte a fejem, és éreztem, hogy könnyes a szeme, és azt mondta:

– De jó vagy mostanában hozzám.

Akkor, évek óta először, éreztem, hogy szeretem az anyámat.

Aztán hozzátette:

– Adja másnak is oda ezt a receptet!

Tessék.

Sokévi házasság

Angliából indult el az a kezdeményezés, mely Valentin-nap környékén minden évben egy hétig a házasság fontosságára irányítja az emberek figyelmét. Magyarországon a programot a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa honosította meg 2008-ban. Alábbi írásunk a házasság hetéhez kapcsolódik.

Lelkészként több alkalommal találkoztam olyan párokkal, akik ötven- vagy éppen hatvanéves házasságukért adtak hálát. Elmentek abba a tempomba, melyben valamikor boldogan mondták ki az igent egymásra, szerelmükre, és kérték közös életükre Isten megtartó áldását.

Az ilyen példa ma sokak szerint a *Jancsi és Juliska* vagy a *Hamupipóke* mese kategóriájába sorolandó. Pedig igaz; sőt ez a páros élet boldogságának biztosítéka és normális rendje: egy férfi és egy nő életre szerelme, szeretete. Harckon, kríziseken is keresztül, de meg-megújulva, megbocsátással, humorral.

Nincs igaza a korszaklemnek, mely sok-sok érdekességnek, izgalmasnak tűnő extra formát ajánl a kapcsolati élethez. Természetesen az emberi élet nem csupán házasságban élhető értékesen, de Teremtőnk úgy alkotott minket, hogy a házasság adjon védelmet nemcsak a szülőknél, hanem a felnövekvő gyermekeknek is.

Némelyek talán legyintenek, vagy szkeptikusan sóhajtanak, amikor hallják ezeket a mondatokat, hiszen sokan boldogtalanok házasságukban. De vajon a boldogtalanoknak valóban a házasság az oka? Az ok nem bennünk található?

Megtérés, megváltás nélkül az ember végtelenül önző, maga körül forgó, így csak sérülhet az

együttélésben. Azt hiszi, hogy akkor lesz boldog, ha kielégítheti minden vágyát, és a másik ebben csupán eszköz, nem több. *József Attila* gyönyörű gondolata jut eszembe: „Csak másban moshatod meg arcodat.” Magunkban nem lehetünk boldogok.

A házasság, de más rendezett, normális kapcsolat is nagy lehetőség arra, hogy vállaljuk az emberre válás néha keserves, könnyes, mégis egyetlen útját. Ez a szoros közösség szembeesít rossz hajlamainkkal, szokásainkkal – és isteni erőforrásból merítve ezeken változtathatunk. Keresztény hitünk ebben nagy segítség, hiszen nem csupán a lélektani összefüggéseket látatja meg velünk, hanem segít szabadulni a megrögzött, káros állapotunkból. Jézus

evangéliuma, örömhíre arról szól, hogy megbocsátattak a mi bűnünk a kereszten. Jézus áldozatáért akár naponta, de percenként is újat kezdhetünk házasságunkban.

Használjuk ki a hamarosan kezdődő böjti időt az elcsendesedésre, magunkba szállásra. Kérjük, hogy Alkotónk és Megváltónk segítsen a lelki megtisztulásban, szabadítson meg minden megköztözöttségtől.

SZEVEERÉNYI JÁNOS

Az írás az MRI – Kossuth rádióban 2008. február 11-én elhangzott meditáció szerkesztett változata.

LÁTTA JÉZUST

Fülöp apostol

Görögök jöttek föl a jeruzsálemi ünnepre a kéréssel: „Jézust szeretnénk látni.” (Jn 12,21) Mivel pedig számunkra ma fizikailag ez nem lehetséges, annál inkább érdekelnék azoknak a tapasztalatait, akiknek ez megadatott: látták az Urat.

Jézus tanítványai naponta látták az Urat, ezt biztosra vehetjük. Figyelték rá, hallgatták őt, engedelmeskedtek neki. Am Péteren kívül a többiekéről szinte semmi közéleti nem tudunk. Annál inkább meg kell hát köszönnünk János evangélistának, hogy Fülöpről többször is tudósít. Ezekből rajzolódik ki az apostol emberi arcéle, no meg az is, hogyan látta ő az Urat.

Megtudjuk róla, hogy Jézus legelső tanítványai közé tartozott, és az evangéliumi apostolnévsorban mindig is az ötödik helyen áll. Péter és András városából, Betsaidából származott. Ha jól értjük a tudósítást, akkor egyike volt Keresztelő János tanítványainak, akik előtt a Mester Jézusról mint az Isten Bárányáról tanúskodott. Szemtanútársával, Andrással együtt közölték ezért Péterrel, hogy megtalálták a Messiást, és odavezették hozzá.

Már itt érdemes megjegyezni, hogy az apostolok közül csak nekik kettőjüknek, Andrásnak és Fülöpnek nincs zsidó nevük, hanem görög nevet viselnek: az *András* „férfiast”, a *Fülöp* név pedig „lőkedvelőt” jelent.

Amikor a Keresztelő Jézusra tekintett, nyilván Fülöp figyelmét is ráterelte. Annyira döntő hatással lehetett rá Jézus látása, hogy amikor másnap Jézus a követésére szólította fel őt, minden ellenkezés nélkül csatlakozott hozzá. Jézus követését pedig azonnal megbízatásnak, felhatalmazásnak is vette: egy bizonyos Nátánael nevű emberrel örömmel közölte is a megtalálás jó hírét. Úgy látszik, hogy Fülöpnél „látni és megszeretni” Jézust egy pillanat műve volt, amely őt azonnal a megbízatás teljesítésére ösztönözte.

Hogy jól értette-e Mestere bizonyosságtételét az Isten Bárányáról, aki elhordozza a világ bűneit – afelől kétségeink támadhatnak. Ő ugyanis Nátánaelnek csak József fiáról tanúskodott, akit viszont már Mózes és a próféták is megővendöltek. Fontos mégis az, hogy rögtön megtanulta: aki látja, megismeri az Ur Jézust, annak feltétlenül másnak is kell szólnia róla. Az Ur látása nem maradhat meg pusztán szemlélődésnél, hanem a boldogító látásban mást is részletetni akar: „*Jöjj, és lásd meg!*” – mondja Nátánaelnek. Ez a keresztény misszió legelső aranyzabálya (Jn 1,35–46)!

Később tolmácsként ismerjük meg Fülöpöt, Andrással együtt. Egyszer görögök érkeztek a jeruzsálemi ünnepre. Kihez is fordulhattak volna, mint éppen kettejükhez? Fülöp, Andrással együtt, úgy látszik, nemcsak görög nevet viselt, de mindketten tudtak is görögül. Együtt mentek oda Jézushoz, hogy tolmácsolják a vendégek kérését: „*Uram, Jézust szeretnénk látni.*”

Bizonyára nem a tolmácsoláson múlt, hogy a kérésnek nem lett eredménye. Semmi közvetlen választ nem kaptak, de Jézus szinte minden átmenet nélkül a szenvedéséről kezdett el beszélni. És bevallotta, hogy „megrendült a lelke”. De miért? Egy későbbi legenda ezt a bizonytalanságot azzal a feltételezéssel oldotta föl, hogy a görögök egy társaság – talán filozófiai iskola – küldöttei lettek volna. Azért jöttek, mert tudomást szerettek Jézus tanításáról, és lelkesedtek érte. Amikor pedig meghallották, hogy Jézust hazájában üldözik, és rosszul áll a szénája, eljöttek, hogy rávegyék, menjen velük Görögországba, ahol tárt karokkal fogadják. Ott nem kell félténi az életét. Erre rendült volna meg Jézus lelke: válsztania kellett a filozófusprofesszor biztos megélhetése és a „földbe hullott gabonaszem”, önmaga feláldozása között. Ő az utóbbit választotta, Atyjának en-

gedelmeskedve. Közvetett üzenete azért így szólt a görögöknek: „...*ha a búzaszem nem esik a földre, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.*” Jézus fenségét mutatta meg ez a jelenet. Fülöp és András pedig újra megerősödhetek eredeti meggyőződésükben: „...*ahol én vagyok, ott lesz az én szolgáló is (...), azt megbecsüli az Atya.*” (Jn 12,20–33)

Lehetséges, hogy Fülöp a tanítványi körben amolyan „gazdasági szakember” volt? Amikor ugyanis Jézus látta, hogy milyen nagy tömeg sereglett össze hallására, és hogy az embereket meg is kellene etetni, Fülöphöz fordult: honnan vegyünk kenyeret? Fülöp zavarba jöhetett, és talán arra gondolt, hogy aki csak az ember József fia, annak nem lehet akkora hatalma, hogy ötezer embert jóllakasson. Ezért is ilyen hűvösen realista a felelete: kétszáz dénár sem lenne elég! A tanítvány itt nem állotta ki a próbát: nem számolt Jézus csodatevő erejével (Jn 6,1–7).

Egy következő jelenet végül arról tanúskodik, hogy Fülöp nem volt egészen tisztában azzal, ki is ez a Jézus, akihez elszegődött. Pedig Jézus búcsúzásakor világosan megmondta: Istenhez rajta keresztül vezet az út. Fülöpnek a Mester távozása ellen semmi ellenvetni valója nem lett volna, ha előbb közvetlenül Istent mutatja meg tanítványainak. Ezzel ő megelégedett volna. De téves kérésével Jézust a legmélyebb kinyilatkoztatásra készítette: „*Talán nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van?*” (Jn 14,8–11)

Mégsem olvasunk sehol arról, hogy Jézus a „látó” Fülöpöt eltaszította volna. Aki egyszer látta az Urat, még sokat bukdácsolhat, de botladozás és értetlenség ellenére is szereti az Isten. Jézus ígéretét a botladozás, az értetlenség sem teheti érvénytelenné: „...*aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el...*” (Jn 6,37)

GÉMES ISTVÁN

Ökumenikus találkozó 2011-ben Balatonszárszón

Az idei magyar ökumenikus találkozó az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem, a Magyar Pax Romana és az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia közös rendezvénye lesz.

Legutóbb 1995-ben volt ilyen együttlét Gyulán. Korábban úgy öt-hatévente: vagyis legkevesebb kettő kimaradt. És ami még fájdalmasabb: ma már alig találni valakit, akinek személyes élménye volna Gyula. Jóformán újra kell kezdenünk.

Ráadásul manapság talán nincs is dagálya az efféle szervezkedésnek: az ökumenének. Pedig olyan világban élünk, ahol nincs alternatívája ennek. Abban a kelet-közép-európai térségben, amelynek Magyarország is része, az értékvesztés, avagy némiképp pozitívabban fogalmazva: a társadalom átmeneti jellege (a liminalitás) a legjellemzőbb; amikor kétségessé válik a tisztesség vagy éppen a pontosság erénye; amikor rajtunk, keresztényeken kívül senki nem tudja – és jószerével problématudata sincs például arra vonatkozóan –, hogy mi különbség van

egy református és egy katolikus között vagy egy evangélikus és egy református között: nem is csak konfesszionális, de kulturális

értelemben. A magunk számára ezek fontos, sőt őrzendő különbségek: vagyis értékek, de a magyar társadalom legtöbb tagjának nem azok; pontosabban nem tud velük mit kezdeni.

Sokszor mi magunk sem. És természetesen nem a verbalitás szintjén: mert beszélni az ökumenéről jóformán mindannyian tudunk. Egyetérteni is könnyen tudunk abban, hogy szükség van rá.

De tenni érte: az bizony zavarba ejtő helyzeteket tud előidézni. Talán azért, mert akkor már kevés a jó szándékkal megengedő at-

titúd, amely az elvtelen toleranciáig is elérhet; ha viszont tettekről van szó, akkor ez már biztosan kevés: nem lehet katolikus módon tenni úgy, hogy református is legyenek, és fordítva sem megy. Ha egyszerre akarok katolikusként és reformátusként tenni, akkor bizony új helyet kell keresnem magamnak. Mondhatom ezt ökumenikusnak: ami lényeges benne, hogy ez nem csak konfesszionáli-

san igaz, de kulturálisan még inkább az. Például másként kell/lehet döntenünk, ha reformátusok vagyunk, mintha katolikusok volnánk és fordítva.

Nem csak meg kell találnunk alkalomról alkalomra az ökumené pozícióját, de tanulunk is kell keresését, keresésének módját és megvalósítását egyaránt.

Ez a 2011-es konferencia ennek jegyében szerveződik. Nekünk nem arra van szükségünk, hogy meggyőzzük magunkat és egymást az ökumené szükségességéről, hanem arra, hogy tanuljunk felismerni az ökumené alkalmait, és tanuljunk megvalósításának módjait. Hátha közben egy kevéssel előbbre jutunk a megtanulásban is.

Ezért az előadások (délelőttönként) nem az ökumenéről szólnak, hanem a mi mai magyar világról. Kiindulópontokat adnak ahhoz a reménybeli tanuláshoz, amelynek során (főként délutánonként) keresnénk a magunk keresztény ökumenikus pozícióját a délelőtt felvetett kérdésekkel kapcsolatban.

Délelőtt intellektuális nyitott-

ságra lesz szükségünk, hogy megértsük, mi is az a helyzet, amelyben Magyarországon közéletileg benne vagyunk. Délután pedig a szív nyitottságára is szükségünk lesz, hogy egymás értésében és megértésében növekedjünk. Önmagunkról lesz szó és egymásról. Ehhez fogunk kérni mediátóri közreműködést. Olyan szakembereket, akik abban lehetnek segítségünkre, hogy jobban értsük egymást konfesszionálisan és kulturálisan egyaránt, netán meg is értsük egymást. Mindehhez tehát rászánt idő, nem kevés türelem szükséges. És megingathatatlan remény.

A 6. magyar ökumenikus találkozó témája: *Kihívások és felelőségek*. Helyszíne: *Balatonszárszó, Solti Deo Gloria Konferenciatelep*, ideje: 2011. április 26. – május 1. Jelentkezés: *Demeter Gellért*, H-1037 Budapest, Toboz u. 22. Telefon: (+36) (06) 20/520-1243. Fax: (+36) (06) 1/302-4147. E-mail: demeter.gellert@epmsz.eu

A találkozó intézőbizottsága nevében 2011. február elején:

HORÁNYI ÖZSÉB

Szlovák, magyar két jó barát...?

Beszélgetés Roncz Bélával,
az Aszódi Evangélikus Gimnázium igazgatójával

A szerkesztő a címben nyilván tévesen idéz egy közismert mondást – gondolhatja az olvasó. Bizonyára nem tudja, hogy ezt egy másik szláv néppel kapcsolatban szokták citálni. Arról nem is beszélve, hogy a végláthatatlannak tűnő politikai csatározások ismeretében igazán abszurdnak hat a cím. Látszólag, vannak ugyanis kezdeményezések, amelyek e rossz beidegződések ellen tesznek – sikerrel. Dr. Roncz Bélával, az Aszódi Evangélikus Gimnázium igazgatójával egy különleges együttműködésről, a Tiszolci (Tisoveci) Evangélikus Gimnázium és az aszódi intézmény partnerkapcsolatáról beszélgettünk.

– *Hogyan jött létre a kapcsolat a két iskola között?*

– Öt évvel ezelőtt egy egyházi kezdeményezés jóvoltából, a Magyarországi és a Szlovákiai Evangélikus Egyház kétoldalú támogatásával vette kezdetét. Együttmű-

szolciaknak nincs kollégiumuk – az övék a mienknél jóval kisebb iskola, összesen 370 tanuló jár a gimnáziumba –, ezért az elhelyezés nekik nagyobb problémát jelent. Így mi kicsit „nomádabb” körülmények között vagyunk elszárlálólva náluk, de a mieinknek ez általában külön élményt jelent: a lányok a paplak vendégházában alszanak, a fiúk pedig a férfi kísérőtanárokkal az iskola tornatermében.

Az ilyen találkozókhoz mindig hozzátartozik egy kirándulás is: ők az Alacsony- és a Magas-Tátrát mutatták már meg nekünk, mi pedig Budapestre, a Dunakanyarba és a Hortobágyra vittük el őket.

Ezenkívül egyéni szinten is megvalósul a hivatalos partnerség: a tanév második félévében két diák Tiszolcon tölt egy hetet, szlovák családnál lakik, és iskolába jár. Ugyanígy hozzánk is eljön két fiatal Szlovákiából, akik általában magyar nemzetiségűek,

Emberi kapcsolatok szempontjából is sokat jelent a partnerség. Egyes tanárok között személyes barátság alakult ki, melyet az iskola keretein kívül is ápolnak. Az is örömteli, hogy tanulóink újra és újra régi ismerősként látják viszont egymást. Nem utolsósorban pedig a tolerancia megélésére hivatott ez a kapcsolat. Mi akkor is találkoztunk, amikor a leghűvösebb volt a szlovák–magyar politikai viszony, és barátságban voltunk egymással. Gyermekünk – mindkét intézményben – azt láthatták, hogy a politika és a mindennapi élet ebben a kérdésben egészen más képet fest.

Magam – személyes indítatásból – azért élem meg ilyen örömmel az együttműködést, mert jól beszélek szlovákul, így semmilyen nyelvi probléma nincs közöttünk.

– *A tavaly alakult Országgyűlés határozata szerint minden közoktatásban tanuló diák legalább egyszer eljuthat a magyar állam támogatásával a szomszédos országok magyar lakta területeire. Önöknél tehát ezzel nyitott kapukat döngöttek?*

– Igen, annál is inkább, mert iskolánk rendkívül sokféle kirándulás keretében viszi el diákjait a határon túra. 1994 óta szervezünk erdélyi túrákat, évente ötven-hatvan diákunk jut így el Erdélybe, Székelyföldre. Tavaly a csíksomlyói búcsún vettünk részt, hazafelé pedig az apácai magyar gyülekezetet látogattuk meg. Iskolánkban a Rákóczi Szövetség helyi szervezete is működik, ők is szerveznek kirándulásokat Felvidékre, Erdélybe. Tervezzük továbbá, hogy a Brassói Evangélikus Gimnáziummal is felvesszük a kapcsolatot együttműködési szerződés keretében.

– *Az elmondottak alapján Ön egy „átlagos” magyar állampolgárnál jobban szíven viseli a határon túli magyarság sorsát. Mi ennek az oka?*

– Nincs annál szebb, mint amikor hatszáz kilométerre a magyar határtól szintiszta magyar falvakat talál az ember. Nekem az a meggyőződésem, hogy nekünk, hazaiaknak azt kell erősíteni, hogy ezek az emberek a saját hazájukban maradhassanak, megőrizze magyarságukat. Én azért vállaltam, hogy hat évig Erdélyben tanítsak, mert szerettem volna ezzel is hozzájárulni az ottani magyar értelmiség képzéséhez.

Az ősök emléke, az ősök emlékének szeretete nagyon fontos szempont nálam, hiszen rengeteg meghatározó történelmi esemény köt minket a Trianon előtti Magyarországhoz. És ne felejtjük el, hogy a legszebb vidékek és a legépebben megmaradt műemlékek is a mai Magyarország határain kívül vannak.

Ez a ragaszkodás azonban nálam a kisebbségek és a sokszínűség tiszteletével jár együtt. Különös élmény volt felfedezni, ahogy a történelem szálai összeérnek: tudomásunkra jutott, hogy a tiszolci templomépítő lelkész az 1850-es években Aszódon volt káplán. De ugyanilyen örömteli volt a Comenius-program keretében Portugáliában hallani szlovák testvéreinktől, hogy saját történelmüket 1918-ig a magyar történelem részeként értelmezték.

SZÜCS PETRA

„Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval”

(Folytatás az 1. oldalról)

Egyszer a történelemben élt közöttünk egy Jézus nevű férfi, aki több volt mint ember. Ő nem alkalmazta az ökölszabályt, nem fizetett rosszal a rosszért, nem követelt igazságot magának. Félreismerték, lenézték, hamisan vádolták, gúnyolták, üldözték, az életére törtek, ő pedig tanított, örömhírt mondott, gyógyított, Isten szeretetét tartotta rosszakarói, az őt bántók elé. Olyan konzekvensen élte ezt a rosszat jóval viszonzó életet, hogy amikor keresztre feszítették, akkor is azért imádkozott, hogy az ő menyeyi Atyja ne fizesse rosszal gyilkosainak, hanem bocsásson meg nekik. Még számukra is talált mentséget: nem tudják, hogy mit cselekszenek.

Isten pedig meghallgatta Fia imádságát. Nem állt bosszút, de tett valami mást. A legnagyobb rosszra, a legnagyobb gonoszságra, amelyet az ember elkövetett, a legnagyobb jóval válaszolt: feltámasztotta Jézust. Azt jelenti ez, hogy a jó nem hal meg. A jót nem lehet megölni. Jézus feltámasztása Isten végső győzelme a rossz fölött. Ez az igazi happy

end, nem a hollywoodi filmek befejezése.

Hogy mi köze mindennek a mi évi igénkhez? Az, hogy Jézus ma is él. Mi befogadhatjuk őt a szívünkbe, ő bennünk is élni akar, és az ő élete átalakítja a mi életünket, emberi természetünket. Jézussal mi is több lehetünk mint ember. Lehetünk Isten gyermekei, akikben Jézus él, és Jézus élete munkálkodik. Ő tesz képessé minket arra, ami nekünk lehetetlen, de neki lehetséges volt, és lehetségessé teszi a mi életünkben is, hogy ne győzzön le minket a rossz, hanem mi győzzük le a rosszat a jóval. Ővele, az egyedüli jóval.

Egy könnyen megjegyezhető mondás foglalja össze mindazt, amiről ma szó volt: Rosszat rosszal viszonzni: emberi. Jót rosszal viszonzni: ördögi. Rosszat jóval viszonzni: isteni.

Lássuk meg naponta: a jó legyőzi a rosszat, ha Jézus él és növekszik bennünk. Ámen.

BALICZA IVÁN

Az igehirdetés elhangzott a budavári evangélikus templomban 2011. január 2-án. Forrás: <http://budavar.lutheran.hu>

ködési megállapodásunkat a tiszolci evangélikus templomban írtuk alá 2006-ban. A Tiszolci Evangélikus Gimnázium két tannyelvű – angol–szlovák – iskola, a cél tehát nem az volt, hogy magyar testvériskolát keressünk, hanem olyan partnerség létrehozására törekedtünk, amelyben a nemzetiségek közötti toleranciát a gyakorlatban is megélhetjük.

A kontextushoz hozzátartozik, hogy a szlovák–magyar kétnyelvűség mindkét település – Aszód és Tiszolc – történelmében természetes módon jelen volt. A Galga mentén élő szlovákság a Magyarországon élő szlovák kisebbség egészét tekintve is meghatározó volt, és – bár manapság sajnos nemigen divatos a fiatalok körében a kisebbségi hagyományokhoz való ragaszkodás – a szlovák gyökerek a mai napig jelen vannak.

– *Hogyan működik, miből áll a partnerség a gyakorlatban?*

– Amióta a szerződés létrejött, minden évben több alkalommal találkoztunk. A kapcsolat egyik támpillére a két iskola énekkara közötti együttműködés. Ez azt jelenti, hogy évente negyven-ötven gyereket fogadunk, és tőlünk is hozzávetőleg ennyien mennek Tiszolcra.

Az elszállásolás nálunk kisebb gondot jelent, ugyanis a mi iskolánkban – nagyobb oktatási intézmény lévén – van kollégium, ahol gond nélkül helyet tudunk adni a hozzánk érkezőknek. A ti-

ugyanis a tiszolci iskolába tizenegynéhány magyarul beszélő tanuló is jár.

– *Milyen lehetőségeket rejt mindez a diákok, és milyeneket a pedagógusok számára?*

– Szakmai és emberi szempontból is nagyon fontosnak érzem az együttműködést. Ami a szakmai részt illeti, bepillanthatunk abba, hogy ők hogyan szervezik az életüket, látjuk, hogy náluk hogyan zajlik a tanítás – rendszerint megnyugtató érzés látni, hogy nálunk még mindig nagyobb a fegyelem az órákon –, megfigyelhetjük továbbá, hogyan építik a kapcsolatrendszerüket.

A tiszolciak – két tannyelvű iskola lévén – az Amerikába kívándorolt szlovákok jóvoltából, az ő közbenjárásuknak köszönhetően tudnak nagyobb fejlesztéseket végezni, náluk az egyház támogatása jóval kisebb, mint nálunk. A támogatás nemcsak az anyagiakra vonatkozik; a tiszolciak némi irigykedéssel szokták megállapítani, hogy nálunk a püspökök mennyivel jobban „belefolynak” az egyházi iskolák életébe, és szívükön viselik azok sorsát.

A szakmai együttműködéssel kapcsolatban megemlíteném még, hogy közös Comenius-programban veszünk részt a testvériskolánkkal négy másik európai iskolával együtt. (A Comenius-projekt az Európai Unió által támogatott pályázati program, mely iskolák nemzetközi együttműködését teszi lehetővé. – A szerk.)

Ír áldások

Simuljon előzékenyen lábad alá az út,
és támogassa meg a szél a hátad,
arcodat fűrössze fényében s melegében a nap,
és bő eső itassa szomjas földjeid.
Amíg újból nem látjuk egymást te meg én,
Isten tartson meg óvó tenyerén!

***

Ahhoz, hogy a lehetséges valóra váljon,
meg kell kísérelnünk a lehetetlent!

***

Felkelek:

az ég és a föld minden erejében,
a nap ragyogásában és a hold szelíd fényében.
A tűz izzásában és a villám cikázó fényében.
A vizek zúgásában és a vizek morajában.

***

A föld biztos talaján állok és a sziklák szilárd erejében élek.

***

Átadom magam:

Isten erős vezetésének.
Tudom, Isten örökös szemem rajtam van,
füle figyelemmel hallgat,
oltalmazó keze fölém borul.

***

Isten szót emel értem:

bölcsessége egyszerű utakon vezet engem,
oltalmaz és megvéd hatalmas erejével.

***

Add, hogy lelkem tükrözze a tisztaságot:
szájam szelíden szóljon,
kedvesen, simítóan,
mint nyári alkonyatkor a napsugár,
mikor csendesén átaranylik a lombok között,
és eltűnik a dombhajlatban.

***

Tekinteted legyen barátságos biztatás.

Nemesen egyszerű és bátorító, mint a nap fénye,
mikor kiemeli a köd párájából a kontúrokat,
és felmelegíti a tó vizét.

***

Tisztaságot tükrözzön a lelkem,
és boldogan csorduljon a szó jóízű vize.

HÍREK, KITEKINTÉS

Nagyszeben, Románia. Az erdélyi százszekes igen kicsire zsugorodott evangélikus egyháza új püspököt kapott *Reinhardt Guib* személyében. Elődje, *Christoph Klein* püspök húszévi szolgálat után nyugalomba vonult.

Moszkva, Oroszország. A parlament döntése értelmében az egyházak visszakapják a szovjet uralom által elvett tulajdonaikat. Kivételt képeznek azok, amelyek világörökségi rangot kaptak: a Kreml templomegyüttese, a Vörös téren álló Vasziliusz Blazsennij-katedrális és még további hatvanegy épület. Ezek továbbra is az állam birtokában maradnak.

Bécs, Ausztria. Egy felmérés szerint az osztrák római katolikus papok hetvenkilenc százaléka szavazna a kötelező papi nőtlenség ellen. A felmérés nem várt támogatást kapott az Orosz Ortodox Egyház külügyi hivatalának vezetőjétől, aki kijelentette, hogy az ortodoxok kezdetől fogva elneveztek ezt a kötelező rendet, amelyet az egyház csak a közép-korban vezetett be.

Debrecen, Magyarország. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem három svájci teológust tüntetett ki tiszteletbeli doktori címmel. Mindhárman igaz segítői voltak a Magyarországi Református Egyháznak a diktatúra nehéz éveiben.

Kalinyingrád, Oroszország. Tizenöt egykori evangélikus és egy római katolikus templomot akar az állam az ortodox egyháznak ajánlkozni. A római katolikus püspök erőlyes tiltakozására felháborodva válaszolt az ortodox eparchátus.

Belgrád, Szerbia. Az ortodox püspökök konferenciája új püspököt nevezett ki a koszovói eparchátus élére. *Artemije*, az eddigi püspök tiltakozásul az elmozdítása ellen híveivel elfoglalt két kolostort. Büntetésül a konferencia megfosztotta őt papi minőségétől.

Düsseldorf, Németország. Az Evangélikus Aliansz 1846-ban indította el itt a januári ökumenikus imahét mozgalmát, amelynek keretében azóta már huszonhét európai országban imádkoznak a kereszténység egységéért.

New York, Egyesült Államok. A három legnagyobb amerikai tévéállomás több mint ötszáz karácsonyi programot sugárzott, de ebből összesen csak hétben volt szó egyáltalán Jézus születéséről.

Jeruzsálem, Izrael. Az izraeli lakosoknak csaknem a fele sem keresztény templomot, sem muszlim mecsetet nem tűrne meg a szomszédságában. Az ultraortodoxok esetében öt közül négynek ez a véleménye.

Dakar, Szenegál. Nemzetközi konferencia állapította meg, hogy az afrikai népek szenvedéseinek legérzékenyebbjei a nők. Sem a család összetartásában, sem a munkában nem támaszkodhatnak a férfiakra. Szenegálban egymillióra tehető azoknak az asszonyoknak a száma, akik városokba vándorolnak el jobb munka- és életlehetőség reményében.

Oslo, Norvégia. Úgynevezett alternatív Nobel-díjat kapott *Erwin Krüger* római katolikus püspök, aki negyvenöt éve gondozza és

védi a xingu indiánokat Brazíliában. Azért szeretik őt az óslakosok – válaszolta egy kérdésre –, mert észrevették, hogy sem meglopni nem akarta őket, sem meggazdagodni nem kívánt azzal, hogy közéjük jött. Isten gyermekeinek tekinti őket, akiknek ő csak szolgálni akar.

Berlin, Németország. A tartományi evangélikus egyház tiltakozik Izrael bármilyen bojkottálásának terve ellen. Szerinte Izrael és Palesztina ügyének békés elintézésére kell inkább törekedni.

Asztana, Kazahsztán. Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet nagygyűlésén az ötvenhat tagállam a vallásszabadság kérdésével is foglalkozott. A vendéglátó kazah állam már harmadszor adott otthont a konferenciának, és büszke a vallásszabadság terén elért sikereire. Az országban százharminc nép és negyvenöt vallás él békességben egymással.

Damaszkusz, Szíria. Németországban ötvenhárom szír ortodox gyülekezet él, amelyeket most két püspökségre osztanak. Így döntött a Szír Ortodox Egyház zsinata. Az egyház Wartburgban egy kolostort is működtet.

Chur, Svájc. A helyi római katolikus püspök szimpatizálni látszik az egyházból korábban kizárt Szent X. Piusz Testvériséggel. Külön képezni akar papokat, akik a régi módon, csak latin nyelven celebrálják a misét. Püspöktársai figyelmeztették, hogy legyen pástora azoknak a papjainak is, akik ezzel a magatartásával nem értenek egyet.

Moszkva, Oroszország. Legalább tizenöt új mecsetet kellene építeni a fővárosban lakó muszlimok jobb lelkigondozása érdekében. *Ravil Gajnutdin* főmufti arra hívta föl a figyelmet, hogy a „modern oroszok tudatalattijában” mély antiizlám gondolkodás húzódik meg. Oroszországban húszmillió muszlim vallású él.

Stuttgart, Németország. Minden évben január 16. és március 5. között hajléktalanok étkeztetési helyévé alakítják át az egyik belvárosi evangélikus templomot. Naponként hatszáz ebédet és ötszáz élelmiszercsomagot osztanak szét. Az étkeztetés mellett lelkigondozás, jogi tanácsadás és szociális szolgáltatás is áll a hajléktalanok rendelkezésére. A költségek legnagyobb részét adományokból fedezi az egyház, az akció öt egyházi dolgozóját hatszáz önkéntes segítő támogatja. Ezt a példát időközben már huszonöt további város követi az országban.

Jeruzsálem, Izrael. *Olav Fykse Tveit*, az Egyházak Világtanácsának norvég főtitkára kijelentette, hogy „a keresztény teológia soha nem igazolhatja Izrael megszálló politikáját”. A világtanács háromnapos izraeli és palesztinai útján nyilvánosan is kifejezte szolidaritását az elnyomott palesztin néppel. Izraelben kétszáz ezer keresztény él, nagy részük az arab lakosságból kerül ki.

Schwerte, Németország. Bizarr valóság: öt kiskutyát dobott ki lakása ablakából egy itteni lakos, ami magában is kegyetlenség. A legolvasottabb napilap arról egész oldalas riportot közölt. Azt azonban senki (?) nem panasolja föl,

hogy január első két hetében négyezer-ötszáz magzatelhajtást végeztek el az ország klinikáin.

Vatikánváros. A Pápai Tudományos Akadémia a pápára hivatkozva közölte a sajtóval, hogy a növénytermesztésben nem ellenzi a génmódosítást. A Vatikán azonnal úgy reagált erre, hogy ez az akadémia privát véleménye, de egyáltalán nem tekinthető az egyházenak.

Bonn, Németország. Kutatások szerint a világ hatvannégy országában – ahol a világ összlakosságának hetven százaléka él – igen korlátozott vagy tilos a szabad vallásgyakorlat. Például Irakban a húsz évvel ezelőtti csaknem másfél millió keresztényből már legfeljebb kétszáz ezer él. Hatvan évvel ezelőtt Törökország lakosságának húsz százaléka volt keresztény, ma pedig alig 0,15 százaléka. Az indiai Orissa tagállamban 2007 és 2009 között több mint ötven ezer keresztényt üzött el vagy ölt meg a hindu lakosság. Kétszázmillióra tehető azon keresztények száma, akiknek korlátozások között, üldöztetésben, életveszélyben kell élnie. Kimondható, hogy ma a világ legtöbb üldözést elszenvedő közössége a kereszténység.

Stuttgart, Németország. Magyar protestáns gyülekezetünket is képviseltük azon a csendes tüntetésen, amelyet a Kopt Ortodox Gyülekezet szervezett tiltakozásul az Egyiptomban elkövetett kereszténygyilkolás ellen. Szónokok szemrehányást tettek a német kormányra, amiért nem követeli Egyiptomtól nem muszlim lakosságának következetes védelmét. Az egyiptomi hatóságok a már harminc éve folyó keresztényüldözések egy-egy mérsárlását minden esetben „egy-egy örültek” egyéni tettének minősítik, és még egy gyilkosságért sem vontak soha felelősségre tetteket.

Amszterdam, Hollandia. *Rembrandt* képeinek nyelvét nem érti meg, aki elfelejti, hogy a mester egész életműve mennyire bibliai orientáltságú volt. Egy bevallottan ateista író ezzel illusztrálta az európaiak elfordulását a kereszténységtől. Mivel a kereszténység ismerete elveszett, ezért rohannak az emberek valami új „misztikum” után.

Berlin, Németország. A német keresztény egyházak 2011-et a keresztiség évének kiáltották ki. Előadásokkal, konferenciákkal, jelentős közös keresztelési ünnepségekkel kívánják föl hívni a figyelmet a hovatovább „elfelejtett” szentségre. Várhatóan újra felélnkül majd a gyermek-, illetve felnőttkeresztiségről évszázadok óta folyó vita.

Hannover, Németország. Kilépett a Szabad Demokraták Pártjából egy evangélikus lelkész, mert pártjának főtitkára kijelentette, hogy idegenek beilleszkedésével kapcsolatban az országnak nem kellene „a zsidó-keresztény ideálokhoz” ragaszkodnia.

Berlin, Németország. Egyre emelkedik az afrikai keresztény misszionáriusok száma Európában. 2010 őszén a pünkösdisták közösségek hatvanhárom afrikait ordináltak és bocsátottak ki európai missziói szolgálatra!

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: G. I.

Meghívó a 9. nyugat-európai magyar presbiteri konferenciára

A nyugat-európai magyar presbiterek kilencedik konferenciájára szeretettel hívjuk – a szervezőbizottság nevében – a gyülekezetek vezetőit és érdeklődő tagjait. Találkozónkat ismét a németországi Burbach-Holzhausenben tartjuk. 2011. évi konferenciánk ideje: április 15–17. (péntek estétől virágvasárnap délig). Szombaton, április 16-án este már együtt ünnepelünk az Európai Magyar Evangélikus Ifjúsági Konferencia résztvevőivel.

A kilencedik presbiteri konferencia pénteken, április 15-én vacsorával kezdődik, és a virágvasárnap ientisztiztelettel ér véget. Témánk évben így hangzik: *Az imádság mint egyéni és gyülekezeti életünk fontos része*. Meghívott előadónk: *István magyarországi nyugalmazott evangélikus lelképásztor*.

A konferencia költségei most sem emelkedtek: az előző évekhez hasonlóan napi 40 euró személyenként, teljes ellátással, kétágyas szobákban.

Jelentkezni *Varga Pál* lelképásztornál lehet az alábbi elérhetőségek egyikén: D-89165 Dietenheim, Carl-Otto-Str. 1. Tel.: +49-7347-7621. E-mail: vargapaul@yahoo.de.

Meghívó az Európai Magyar Evangélikus Ifjúsági Konferencia 52. nagyheti rendezvényére

Szeretettel hívjuk és várjuk testvéreinket a németországi Holzhausenben tartandó nagyheti konferenciánkra 2011. április 16-tól 22-ig. Az összejövetel hagyományosan a nyugat-európai magyar presbiterek konferenciájához csatlakozik. Az idei év témája: *Ha itt a vég... Válságok – a vég jelei?* A témát négyrészes bibliatanulmány és négy előadás dolgozza fel. Az esti áhítatok is a konferencia témájához kapcsolódnak. Lesz alkalom karénekre, sportra, játéokra és kötetlen együttlétre. Gyerekekfelügyeletről gondoskodunk.

Jelentkezni *Ĵaskó Irénnél* lehet: 16 Melrose Place, Watford WD17 4LN, Anglia. Tel.: +44-1923-240-796. E-mail: emeik@eml.cc.

Adomány

Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet (Stuttgart) 1000 EUR
Biszkup Margit (Németország) 40 EUR
Bonnyai Balázs és Karin (Németország) 20 000 Ft
Mravik Mihály és felesége 5 000 Ft

Lapunk kiadásának és postázásának költségeihez szeretettel várjuk olvasóink támogató adományait a Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank 12010886-00146767-00100002 számlaszámára (külföldről HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002).

Magyar evangélikus lap
Megjelenik hatszor egy évben
Kiadja a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek)
1088 Budapest, Puskin utca 12. (telefon: +36 1/338-2302)

Felelős kiadó: Pröhle Gergely elnök
Felelős szerkesztő: Szűcs Petra
(telefon: +36 20/824-8854, e-mail: petra.szucs78@gmail.hu)
Megrendelés, információ: Zászkaliczky Pál (e-mail: maek@lutheran.hu)

A lap ingyenes, a nyomda- és postaköltségre adományokat kérünk és elfogadunk.

Bankszámla: Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank
Bankszámlaszám (belföldről): 12010886-00146767-00100002
(külföldről) IBAN: HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002
SWIFT: UBRTHUHB